

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1951

ANDRA KAMMAREN

Nr 4

26—31 januari.

Debatter m. m.

Fredagen den 26 januari fm.

Uppdelning av motionen nr 223.....	4
Interpellation av fröken Öberg ang. viss ändring av sjukkasselagen	4

Tisdagen den 30 januari.

Svar på fråga av herr Dickson ang. åtgärder mot svenska medborgare, som genom fylleri eller brottsliga eller i annat avseende klandervärda handlingar utomlands misskrediterat det svenska namnet.	12
Interpellationer av:	
herr Johansson i Stockholm med anledning av att utlänningskommissionen avslagit ansökningar om svenskt visum för tolv delegater till Demokratisk ungdoms världsfederations konferens i Stockholm;	17
herr von Seth ang. rationaliseringen av den civila statsförvaltningen m. m.	18

1901

1901

1901

1901

Fredagen den 26 januari.

Kl. 11 fm.

§ 1.

Justerades protokollen för den 20 in-
nevarande januari.

§ 2.

Föredrogos var för sig följande på
kammarens bord liggande motioner; och
hänvisades därvid

till utrikesutskottet motionen nr 150
av herrar *Håstad* och *Ståhl*;

till konstitutionsutskottet motionerna:
nr 151 av herrar *Johansson* i Mysinge
och *Larsson* i Luttra;

nr 152 av herr *Hallén m. fl.*;

nr 153 av herr *Gustafsson* i Borås
m. fl.; och

nr 154 av herr *Ahlsten m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

nr 155 av herr *Holmberg*;

nr 156 av fröken *Öberg m. fl.*;

nr 157 av herr *Håstad m. fl.*;

nr 158 av herr *Ståhl*;

nr 159 av herr *Gustafson* i Göteborg
m. fl.;

nr 160 av fru *Hellström m. fl.*;

nr 161 av herr *Bergstrand m. fl.*;

nr 162 av herr *Nordkvist m. fl.*;

nr 163 av herr *Kristensson* i Osby
m. fl.;

nr 164 av herrar *Skoglund* i Umeå
och *Jansson* i Kalix;

nr 165 av herrar *Johansson* i Mysinge
och *Svensson* i Stenkyrka;

nr 166 av herr *von Friesen m. fl.*;

nr 167 och 168 av herr *von Friesen*;

nr 169 av herrar *Nilsson* i Bästekille
och *Nilsson* i Svalöv;

nr 170 av herr *Wedén m. fl.*;

nr 171 av herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*;

nr 172 av fru *Sjöstrand* och herr *Kris-
tensson* i Osby;

nr 173 av herr *Carlsson* i Bakeröd
m. fl.;

nr 174 av herr *Larsson* i Luttra *m. fl.*;

nr 175 av herr *Hjalmarson m. fl.*;

nr 176 av herr *Hansson* i Skegrie
m. fl.;

nr 177 av herr *Hellbacken m. fl.*;

nr 178 av herr *Mårtensson* i Udde-
valla *m. fl.*;

nr 179 av herr *Staxäng m. fl.*;

nr 180 och 181 av herr *Jacobson* i Vil-
helmina *m. fl.*;

nr 182 av herr *Lindberg m. fl.*;

nr 183 av herr *Jansson* i Kalix *m. fl.*;

nr 184 och 185 av herr *Holmberg*;

nr 186 av herrar *Hedqvist* och *Nils-
son* i Varuträsk;

nr 187 av herr *Nilsson* i Varuträsk;

nr 188 av fru *Sjöstrand* och herr *Bo-
man* i Kieryd;

nr 189 av fru *Sjöstrand*; och

nr 190 av herr *von Friesen*;

till bevillningsutskottet motionerna:

nr 191 av herr *Svensson* i Stenkyrka
m. fl.;

nr 192 av herr *Dickson*;

nr 193 av herr *Hansson* i Skegrie
m. fl.;

nr 194 av herrar *Edström* och *Nils-
son* i Svalöv;

nr 195 av herr *Antby m. fl.*;

nr 196 av herr *Pettersson* i Ersbac-
ken; och

nr 197 av herr *Holmberg*;

till bankoutskottet motionen nr 198
av fröken *Elmén m. fl.*;

till statsutskottet motionen nr 199 av
herrar *Gavelin* och *Jansson* i Kalix;

till behandling av lagutskott motio-
nerna:

nr 200 av herr *Hansson* i Skegrie
m. fl.;

nr 201 av herr *Larsson* i Karlstad;

nr 202 av herr *Onsjö m. fl.*;

nr 203 av herr *Dahlgren*; och

nr 204 av herr *Lindberg m. fl.*;

Interpellation ang. viss ändring av sjukkasselagen.

till statsutskottet motionen nr 205 av herr *Svensson* i Göteborg *m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 206 av herr *Gunnarsson m. fl.*; och
nr 207 av herr *Holmberg*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 208 av herr *Ericsson* i Näs *m. fl.*;
nr 209 av herr *Johansson* i Norrfors *m. fl.*;

nr 210 av herr *Staxäng m. fl.*;

nr 211 och 212 av herrar *Skoglund* i Umeå och *Levin*;

nr 213 av herr *Staxäng m. fl.*;

nr 214 av herrar *Skoglund* i Umeå och *Levin*;

nr 215 av herr *Svensson* i Vä *m. fl.*;

nr 216 av herr *Johansson* i Norrfors *m. fl.*;

nr 217 av herr *Antby m. fl.*; och

nr 218 av herr *Vigelsbo*; samt

till andra kammarens allmänna beredningsutskott motionerna:

nr 219 av herrar *Huss* och *Bergstrand*;
nr 220 av fru *Hellström* och fru *Boman*;

nr 221 av herrar *Ståhl* och *Widén*;
och

nr 222 av herr *Kollberg*.

Vid härefter skedd föredragning av motionen nr 223 av herr *Nyberg* lämnades på därom framställd begäran ordet till

Herr andre vice talmannen **OLSSON**, som anförde: Herr talman! På uppdrag av motionären får jag anhålla, att motionen nr 223 måtte få uppdelas i två motioner, den ena likalydande med den ursprungliga motionen, endast med den ändringen, att klämman erhåller följande lydelse: »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om att inträdesavgifterna för telefonabonnemang sänkas till 150 kronor», samt den andra med följande lydelse: »Med hänvisning till motiveringen i min motion nr 223, om sänkning av inträdesavgif-

terna för telefonabonnemang m. m., får jag hemställa, att riksdagen måtte höja det av Kungl. Maj:t för budgetåret 1951/52 begärda investeringsanslaget för nya abonnentanläggningar, nätarbeten och blanka mellanortsledningar till 60 miljoner kronor.»

Kammaren biföll denna hemställan och uppdelade i enlighet härmed förevarande motion i tvenne, nr 223, om sänkning av inträdesavgifterna för telefonabonnemang, samt nr 224, om förhöjt anslag till nya abonnentanläggningar, nätarbeten och blanka mellanortsledningar.

Dessa motioner hänvisades, den förra till kammarens allmänna beredningsutskott och den senare till statsutskottet.

§ 3.

Föredrogs den av herr *Lager* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för försvarsdepartementet angående innebörden av vissa direktiv, som regeringen lämnat arméstaben, m. m.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 4.

Föredrogs den av herr *Dickson* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet angående en översyn av gällande tulltaxa i syfte att göra denna mer tidsenlig.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 5.

Interpellation ang. viss ändring av sjukkasselagen.

Ordet lämnades på begäran till

Fröken **ÖBERG**, som yttrade: Herr talman! Enligt bestämmelserna i sjukkas-

Interpellation ang. viss ändring av sjukkasselagen.

selagen kan ersättning till kassamedlem icke utgå för behandling som utförts av annan än legitimerad läkare. Detta har medfört att om en medlem måste behandlas för en mun- eller käk-sjukdom, t. ex. en käkkirurgisk operation, och denna behandling utföres av en tandläkare, utgår icke bidrag från sjukkassa. Inte ens om behandlingen göres av en inom folktandvården anställd centralpoliklinikföreståndare, som ju dock utnämnts av Konungen som specialist på sitt område, utgår ersättning. Denna bestämmelse har den vård-sökande allmänheten mycket svårt att förstå, vilket jag ofta får erfara under min tjänstgöring i mitt yrke inom folktandvården. Inte jag heller kan förstå den gränsdragningen. Fastmer tycker jag att det skulle förefalla naturligt att ersättning utginge för den behandling som utföres av en person, som specialiserat sig på sitt område, i detta fall tandläkarna, och jag anser därför att lagen i hithörande avseende bör ändras. Det bör kanske här påpekas, att jag inte åsyftar indragning av ersättning för vanlig tandbehandling från sjukkassorna utan endast vissa behandlingar, som ej äro att hänföra till vanlig tandvård.

Detta är ju ingen stor fråga, och det kan inte vara så svårt att göra den ändringen eller det tillägget till lagen, att om ersättning utgår från kassa för viss tandvård skall det ske vare sig behandlingen utföres av legitimerad läkare eller tandläkare. En sådan ändring skulle innebära ett irritationsmoment mindre för den som behöver anlita läkare.

Med hänvisning till vad sålunda anförts anhåller jag, herr talman, om andra kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet få rikta följande fråga:

Är herr statsrådet villig att medverka till att den av mig här angivna förändringen i sjukkasselagen vidtages?

Denna anhållan bordlades.

§ 6.

Till bordläggning anmälde konstitutionsutskottets memorial nr 1, i anledning av andra kammarens remiss av motion nr 37 av herrar von Friesen och Nilsson i Göteborg om riksdagspension åt förre riksdagsledamoten A. N. Sjöström.

§ 7.

Anmälde, att Kungl. Maj:ts proposition nr 24, med förslag till lag angående ändring i lagen den 17 juni 1948 (nr 329) om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet m. m. tillställts kammaren.

Denna proposition bordlades.

§ 8.

Anmälde, att till herr talmannen under sammanträdet avlämnats följande motioner, nämligen:

nr 225, av herrar *Mårtensson* i Uddevalla och *Andersson* i Malmö, om viss ändring av § 36 mom. 6 första stycket riksdagsordningen;

nr 226, av herr *Håstad m. fl.*, om vissa bestämmelser angående beskaflenheten av valsedlar vid riksdagsman-
naval och kommunala val;

nr 227, av fröken *Vinge* och herr *Nihlfors*, om rätt för kommun att bevilja ersättning till av kommunen valda nämndemän vid häradsrätt;

nr 228, av herr *Jansson* i Aspeboda, om effektivare skydd mot offentliggörande av storleken av skattskyldigas skattepliktiga förmögenheter;

nr 229, av herr *Birke m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bestridande av kostnaderna för Sveriges medlemskap i Unesco;

nr 230, av herrar *Hæggblom* och *Nordkvist*, om anställande av en social kurator vid fångvårdsanstalten i Kalmar;

nr 231, av herrar *Hjalmarson*, *Hed-*

lund i Rådomb och *Ohlin*, om vissa åtgärder för försvarets stärkande;

nr 232, av herr *Sehlstedt m. fl.*, om anslag till uppförande av arbetare- och tjänstemannabostäder vid Åkers krutbruk;

nr 233, av herrar *Lager* och *Karlsson* i Stuvsta, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till vissa studieresor;

nr 234, av herr *Lundberg*, om ökat anslag till instrumentell utrustning m. m. för klimat- och undertryckskammaranläggningen vid Uppsala universitet;

nr 235, av herr *Widén m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om understöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning;

nr 236, av fröken *Ager m. fl.*, om uppflyttning i högre lönegrad av lärarinnorna i hushållsgöromål och i kvinnlig slöjd vid ungdomsvårdsskolorna;

nr 237, av herr *Nestrup m. fl.*, om inrättande av nya lärartjänster vid de allmänna läroverken;

nr 238, av herrar *Dickson* och *Braconier*, om utredning rörande möjligheterna att anordna en omskolning av vissa lärare;

nr 239, av herr *Nestrup m. fl.*, om en provisorisk löneroglering för lärare vid högre skolor;

nr 240, av herr *Nestrup m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag rörande ersättningar för föreläsningar och övningar i samband med provärsutbildningen vid de allmänna läroverken;

nr 241, av herr *Nestrup m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning rörande arvoden åt lärarkandidater under provärsutbildning;

nr 242, av herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*, om förhöjt bidrag till Ericastiftelsen;

nr 243, av herr *Bergstrand m. fl.*, om ökat anslag till understöd åt handelsgymnasier;

nr 244, av herr *Kristensson* i Osby *m. fl.*, om ökat anslag till bidrag till

undervisnings- och upplysningsverksamhet för nykterhetens främjande;

nr 245, av herr *Widén m. fl.*, om viss ändring av villkoren för statsbidrag till anordnande av skolmåltider;

nr 246, av herr *Severin m. fl.*, om förbättrad löneställning för konservatorn hos riksantikvarieämbetet och statens historiska museum G. Olson;

nr 247, av herr *Severin m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till Bidrag till Stockholms högskola;

nr 248, av fru *Hellström* och fröken *Wetterström*, om uppflyttning i högre lönegrad av vissa kanslibiträdestjänster vid lands- och länsarkiven;

nr 249, av fröken *Elmén m. fl.*, om förhöjt anslag till bidrag till verksamheten vid hemgårdar;

nr 250, av fröken *Elmén m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till kommunala flickskolor;

nr 251, av herr *Wallentheim*, om utredning rörande bostadsförhållandena vid statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö, m. m.;

nr 252, av fröken *Höjer m. fl.*, om statsbidrag till privata sjuksköterskeskolor;

nr 253, av fröken *Liljedahl m. fl.*, om anslag till en repetitions- och kompletteringskurs för sjuksköterskor vid barnavårdscentraler;

nr 254, av herr *Hjalmarson m. fl.*, om möjliggörande av fri konkurrens mellan olika företagsformer för bostadsbyggande samt förvaltning och drift av hyresfastigheter;

nr 255, av herr *Braconier* och fru *Hellström*, om definitiv reglering av statens ersättningskyldighet till personer, vilka lidit skada genom åtgärd av vid sinnessjukhus eller vissa andra anstalter intagna;

nr 256, av herrar *Dickson* och *Edström*, angående utredning av frågan om en omorganisation av medicinalstyrelsen;

nr 257, av herr *Nordkvist m. fl.*, om

statsbidrag till verksamheten vid det kommunala handelsgymnasiet i Kalmar;

nr 258, av fröken *Elmén m. fl.*, om ändrad löneklassplacering för vissa socialassistenter;

nr 259, av herrar *Nilsson* i Göteborg, och *Mårtensson* i Uddevalla, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till understöd åt inrikes lufttrafik;

nr 260, av herrar *Edström* och *Hagberg* i Malmö, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag under väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond dels till garage- och förrådsbyggnader m. m., dels till motorfordon;

nr 261, av herrar *Birke* och *Hjalmarsson*, om framläggande för 1952 års riksdag av förslag till lösning av skärgårdens kommunikationsfrågor;

nr 262, av herrar *Dickson* och *Birke*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till telefonstationsbyggnader m. m.;

nr 263, av herr *Stjärne m. fl.*, om ökat anslag till nyanläggning av ödebygdsvägar;

nr 264, av herr *Ohlin m. fl.*, om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om skyndsamt framläggning av en redovisning av utestående reservationer;

nr 265, av herr *Edström*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till vinstutlottnings i samband med lönesparande;

nr 266, av herr *Holmberg*, om förhöjt anslag till bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp;

nr 267, av herrar *Utbult* och *Johnsson* i Kastanjegården, om förhöjt anslag till bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder;

nr 268, av herr *Nolin m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till förvärv av enskilda företag för elektrisk distributionsverksamhet;

nr 269, av herr *Jansson* i Aspeboda m. fl., om anslag till färdigställande av

vägföretag, vilka påbörjats såsom beredskapsarbeten;

nr 270, av herr *Utbult m. fl.*, om ökat anslag till byggande av fiskehamnar;

nr 271, av herr *Nihlfors m. fl.*, om viss ändring i avlöningsbestämmelserna för civila befattningshavare, som åtnjuta tjänstledighet för fullgörande av viss militär tjänstgöring;

nr 272, av herr *Ericsson* i Näs, om pensionering av vissa sjukgymnaster genom statens pensionsanstalt;

nr 273, av herr *Björklund*, om årligt understöd åt förre banarbetaren O. Jönsson;

nr 274, av herr *Nihlfors m. fl.*, om utredning rörande samordningen mellan tjänstepension och folkpension för statliga befattningshavare m. fl.;

nr 275, av herr *Wirtén m. fl.*, om pension åt skriftställaren V. Langlet och hans hustru;

nr 276, av fröken *Wetterström* och herr *Bergstrand*, om pension åt förre mästerlotsen G. C. Elfving efterlämnade maka Emma Sofia Elfving;

nr 277, av herr *Lindberg*, om anslag till handelsflottans pensionsanstalt för bestridande av depositionskostnader m. m.;

nr 278, av fröken *Elmén m. fl.*, om viss ändring i bestämmelserna om uppskjuten livränta åt befattningshavare, som dömts till avsättning eller på grund av tjänstefel skiljts från tjänsten;

nr 279, av herr *Häckner m. fl.*, om utredning rörande regler om ett opartiskt förfarande för avgörande av tvister i varuskattemål m. m.;

nr 280, av herr *Nihlfors*, om utarbetande av enkla anvisningar till ledning för kontroll av verkställda skattedebiteringar;

nr 281, av herrar *Dickson* och *Braconier*, angående en omarbetning av reglerna för realisationsvinstbeskattningen;

nr 282, av herr *Braconier m. fl.*, om viss ändring i förordningen med provisoriska bestämmelser om begränsning av skatt i vissa fall;

nr 283, av herrar *Jansson* i Kalix och *Gavelin*, om ändring eller översyn av 16 § förordningen om nöjesskatt;

nr 284, av herr *Hjalmarson m. fl.*, om åtgärder till främjande av det frivilliga och enskilda sparandet;

nr 285, av herr *Hjalmarson m. fl.*, om en erinran till fullmäktige i riksbanken om sambandet mellan dess krediter till staten och den allmänna ekonomiska utvecklingen, m. m.;

nr 286, av herr *Ståhl*, om viss ändring av 11 kap. 8 § föräldrabalken;

nr 287, av herr *Hellbacken m. fl.*, om lätnader i byggnadsregleringen beträffande vissa byggnader, som uppföras av jord, m. m.;

nr 288, av herrar *Jansson* Aspeboda och *Persson* i Norrby, om förenkling av reglerna om delning av samfällda myrar;

nr 289, av herr *Jansson* i Aspeboda *m. fl.*, om ändrade lagbestämmelser rörande arbetstagarebegreppet;

nr 290, av herrar *Lindström* och *Jacobson* i Vilhelmina, om viss översyn av lagen om kronans förköpsrätt och lagen om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet;

nr 291, av herr *Ohlin m. fl.*, angående vissa ändringar i lagen om folkpension;

nr 292, av herr *Ohlin m. fl.*, angående en sammanslagning av de i lagen om folkpension avsedda allmänna och särskilda bostadstilläggen;

nr 293, av herr *Pettersson* i Dahl, om viss ändring av hyresregleringslagen;

nr 294, av herr *Svensson* i Stenkyrka *m. fl.*, om viss ändring i tillämpningsföreskrifterna till lagen om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet;

nr 295, av herr *Ericsson* i Näs, om ändrad uppsägningstid för distriktsbarnmorskor;

nr 296, av herr *Eriksson* i Sandby, om viss ändring i lagen om försäkring för yrkessjukdomar;

nr 297, av herr *Dahlgren*, om höjning av de tillfälliga ersättningar, som utgå

till av silikos drabbade arbetare, m. m.;

nr 298, av herr *Dahlgren*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 17, med förslag till förordning om ändring i familjebidragsförordningen den 29 mars 1946 (nr 99);

nr 299, av herr *Hjalmarson m. fl.*, angående upphävande av lagen om kronans förköpsrätt;

nr 300, av herr *Hedlund* i Rådomb *m. fl.*, om effektivisering av arbetet med att förstärka ofullständiga jordbruk med skogsmark;

nr 301, av herr *Jonsson* i Skedsbygd *m. fl.*, om en allsidig utredning av trädgårdsodlingens problem;

nr 302, av herr *Wirtén m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Lantbruksnämnderna: Kostnader för planeringskommittéer;

nr 303, av herr *Jacobsson* i Igelsbo *m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till fiskets befrämjande i de särskilda orterna;

nr 304, av herr *Johnsson* i Kastanjegården *m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.;

nr 305, av herr *Antby m. fl.*, om ökat anslag till bidrag till jordbrukarungdomens förbund;

nr 306, av herr *Hedlund* i Rådomb *m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård;

nr 307, av herrar *Andersson* i Tungelsta och *Lindström*, angående lönegradsplacering för assistenten A. Gremo;

nr 308, av herrar *Hæggbloom* och *Pettersson* i Dahl, om förhöjt anslag till diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m.;

nr 309, av herr *Hedlund* i Östersund *m. fl.*, om reglerad befordringsgång för de tekniska biträdena vid lantbruksingenjörskontoren;

nr 310, av fröken *Elmén m. fl.*, om

upplysningsverksamhet rörande de rättsliga konsekvenserna av äktenskap;

nr 311, av herr *Håstad m. fl.*, om viss ändring av § 12 mom. 2 ordningsstadgan för riksdagens andra kammare;

nr 312, av herr *Nolin m. fl.*, om påskyndande av den inom telegrafstyrelsen pågående utredningen rörande ändrade taxebestämmelser för telefonsamtal å landsbygden;

nr 313, av herrar *Håstad* och *Bracconier*, angående tillgodoräknande i merithänseende för civil tjänst av tid, under vilken värnpliktig genomgått officers- eller underofficersutbildning; samt

nr 314, av herrar *Häckner* och *Gustafson* i Göteborg, om rätt för de landsfiskaler, som från den 1 oktober 1941 överfördes å indragnings- och övergångsstat, att erhålla gottgörelse för till statsverket indragna sportler, m. m.

Dessa motioner bordlades.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 11.10 fm.

In fidem

Gunnar Britth.

Fredagen den 26 januari.

Kl 7.30 em.

Med anledning därav, att tiden för avgivande av motioner denna dag utgick, voro kammarens ledamöter kallade att jämväl nu sammanträda.

§ 1.

Anmälades, att Kungl. Maj:ts proposition, nr 27, angående överlåtelse av vissa staten tillhöriga anläggningar för ön Vens elektrifiering tillställts kammaren.

Denna proposition bordlades.

§ 2.

Anmälades, att till herr talmannen under sammanträdet avlämnats följande motioner, nämligen:

nr 315, av herr *Johansson* i Stockholm *m. fl.*, om en instruktion för den svenska representationen hos Förenta Nationerna i enlighet med andra världsfredskongressens budskap;

nr 316, av herr *Johansson* i Stockholm *m. fl.*, om uppsägning av det s. k. Marshallavtalet mellan Sverige och

Amerikas förenta stater m. m.;

nr 317, av herr *Håstad*, om skyldighet för länsstyrelse att kungöra val av kommunalfullmäktige och stadsfullmäktige;

nr 318, av herrar *Larsson* i Luttra och *Nilson* i Spånstad, om ändring i kommunallagarnas bestämmelser angående kungörande av kommunala stämmor m. m. i kyrkorna;

nr 319, av herrar *Edström* och *Bracconier*, angående effektivisering av kustbevaknings- och livräddningstjänsten utefter våra kuster;

nr 320, av herr *Rubbestad m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till gåva till Förenta Nationernas byggnader i New York;

nr 321, av herr *Håstad m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om indragning av sändebudsposten i Lissabon samt den självständiga beskickningsrådsposten i Wellington;

nr 322, av herr *Ståhl m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till pressattachéer;

nr 323, av fröken *Wetterström m. fl.*,

om utredning rörande behovet av kvinnlig arbetskraft inom totalförsvarets olika grenar m. m.;

nr 324, av herr *Malmberg* i Stockholm m. fl., om förhöjt anslag till bidrag till grafiska institutet;

nr 325, av herr *Wiklund* i Stockholm m. fl., angående anslag till ökad biträdes hjälp i särskilt arbetstyngda skydds-konsulentdistrikt, m. m.;

nr 326, av herr *Hjalmarson*, om inrättande av ett organ med parlamentarisk anknytning för kontinuerliga överläggningar i försvarsfrågorna;

nr 327, av herr *Hagberg* i Luleå m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om vissa anslag under fjärde huvudtiteln;

nr 328, av herr *Hagberg* i Luleå m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om inkallande av vissa värnpliktiga till repetitionsövningar;

nr 329, av herr *Lindberg* m. fl., om inrättande vid serafimerlasarettet av en neuromedicinsk-traumatologisk avdelning;

nr 330, av herr *Nihlfors*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid gymnastiska centralinstitutet;

nr 331, av herr *Gustafson* i Göteborg och fröken *Elmén*, om anslag till utbildningskurs för sysselsättnings- och arbetsterapeuter;

nr 332, av herr *Braconier*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid allmänna läroverken;

nr 333, av fröken *Vinge*, om förhöjt anslag till bidrag till Drottningholms teatermuseum;

nr 334, av herr *Widén* m. fl., om utredning av frågan om inrättandet av en lekmananämnd på skolans område,

nr 335, av fröken *Höjer* m. fl., angående höjning av arvodet till deltidsanställd skolsköterska;

nr 336, av herr *Wiklund* i Stockholm m. fl., om ökat anslag till stipendier till deltagare i utbildningskurser för instruktions-sköterskor och husmödrar;

nr 337, av herrar *Pettersson* i Dahl

och *Olsson* i Mellerud, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till understödande av dispensärverksamhet;

nr 338, av herrar *Pettersson* i Dahl och *Olsson* i Mellerud, om skyndsamt utredning rörande laboratoriepersonalens utbildningsförhållanden;

nr 339, av fröken *Wetterström*, angående utredning om överförande av dispensärernas och sanatoriernas över-skottsresurser i reumatikervårdens tjänst;

nr 340, av fröken *Wetterström* och herr *Bergstrand*, om viss ändring i grunderna för statsbidrag till resor för vanföra jämte vårdare;

nr 341, av herr *Dahlgren*, om ökning av flit- och fickpengar för eleverna vid vanförestaltnernas yrkesskolor;

nr 342, av herr *Onsjö* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till erkända arbetslöshetskassor;

nr 343, av herr *Wiklund* i Stockholm m. fl., om anslag till utvidgning av utbildningsverksamheten för fångvårdspersonal;

nr 344, av herr *Wiklund* i Stockholm m. fl., om inrättande av en överläkarbefattning vid statens alkoholistanstalt å Venngarn;

nr 345, av herr *Wiklund* i Stockholm m. fl., angående åtgärder för att främja tillkomsten av särskilda befattningar vid de större poliskårerna för fullgörande av uppgifter av social art;

nr 346, av herr *Hæggblom*, om anlåtande av medel ur clearingkassan för fisk till täckande av kostnader för bygande eller förbättrande av fiskehamnsanläggningar inom Blekinge län;

nr 347, av herrar *Edström* och *Birke*, om avveckling av s. k. clearingkassor och därmed jämförliga inrättningar m. m.;

nr 348, av herr *Sjölin*, om utredning av frågan om en fond för möjliggörande av forskning rörande våra inhemska bränsletillgångar;

nr 349, av herrar *Kollberg* och *Gustafson* i Göteborg, om utökning av an-

talet tjänster vid monopolutredningsbyråns avdelning för specialundersökningar;

nr 350, av herrar *Nolin* och *Nilsson* i Bästekille, om anslag till ombyggnadsarbeten å järnvägslinjerna Karlskrona—Kristianstad, Karlshamn—Vislanda och Bredåkra—Växjö;

nr 351, av herr *Nolin m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till förvärv av billinjer dels åt statens järnvägar, dels åt postverket;

nr 352, av herrar *Bergstrand* och *Nordkvist*, om anslag till inköp av ett helikopterflygplan för östgötaskärgården och anslutande bygder i Södermanlands och Kalmar län;

nr 353, av herr *Nihlfors m. fl.*, om utredning rörande möjligheten av att vid inplacering av de statligt anställda i det statliga lönesystemet tillämpa en systematisk metod för arbetsvärdering m. m.;

nr 354, av herrar *Håstad* och *Johnsson* i Stockholm, om utbetalande av pensionsbelopp till f. d. befattningshavaren hos »Shanghai Municipal Council» A. Th. Dahl;

nr 355, av herr *Henriksson*, om löneklassplaceringen för stationskarlarna K. W. Eriksson, J. E. Johnsson och K. I. Andersson;

nr 356, av herrar *Hjalmarson* och *Ståhl*, om rätt för justitieråd och regeringsråd att med sin tjänst förena vissa skiljemannauppdrag;

nr 357, av fru *Sandström*, om pension eller gratifikation åt lapptillsyningsmannen J. O. E. Erikssons efterlämnade maka Ida Charlotta Eriksson;

nr 358, av herr *Hagberg* i Luleå m. fl., om en rättvisare beräkning av levnads-kostnadsindex m. m.;

nr 359, av herr *Malmborg* i Stockholm, om viss gottgörelse till e. o. förrådsmanen G. Åhman;

nr 360, av fröken *Höjer*, om rätt för clearingnämndens förutvarande personal att i pensionshänseende tillgodoräkna sig hela sin anställningstid hos nämnden;

nr 361, av herr *Ohlin m. fl.*, om

åstadkommande av lättnad i det nuvarande genom inflationen skärpta skatte-trycket å inkomst, förmögenhet och arv;

nr 362, av herr *Dickson m. fl.*, om restitution av skatt å bensin, som förbrukas vid jordbruket till bensindrivna traktorer;

nr 363, av herr *Johnsson* i Stockholm, om skattefrihet intill en viss gräns för gåvor till sociala hjälpinstitutioner;

nr 364, av herr *Edström*, om ändrade bestämmelser rörande beskattningen av äkta makar;

nr 365, av herr *Nilson* i Spånstad m. fl., om utredning rörande kollektiv restitution av skatt å bensin, som förbrukas vid transport av skogsprodukter å s. k. skogsbilvägar;

nr 366, av herr *Hæggblom m. fl.*, om befrielse från skyldigheten att utgöra inkomstskatt och erlagga stämpelavgift vid byte av fastigheter i vissa fall;

nr 367, av herr *Ohlin m. fl.*, om framläggande för 1951 års riksdags vårsession av förslag till åtgärder för uppmuntran av det frivilliga sparandet;

nr 368, av herr *Karlsson* i Stuvsta m. fl., om införande av exportavgifter å alla viktigare exportvaror m. m.;

nr 369, av herr *Ohlin m. fl.*, om åtgärder i syfte att öka bostadsbyggnadet;

nr 370, av herr *Johnsson* i Stockholm, om utfärdande av entydiga bestämmelser rörande prästs plikt att tillhandagå med upplysningar;

nr 371, av herr *Wiklund* i Stockholm, angående medverkan av nämnd i familjerättsmål vid rådhusrätterna;

nr 372, av herr *Johnsson* i Stockholm, om bidrag ur kyrkofonden för avlöning av föreståndare vid vissa institutioner;

nr 373, av herr *Hagberg* i Luleå m. fl., om förslag till 1951 års riksdag i syfte att genomföra reformen med fria läkemedel;

nr 374, av herr *Ståhl* och fru *Gärde Widemar*, om utredning angående förbättrade möjligheter att behandla sexualbrottslingarna;

Svar på fråga ang. åtgärder mot svenska medborgare, som genom fylleri eller brottsliga eller i annat avseende klandervärda handlingar utomlands misskrediterat det svenska namnet.

nr 375, av herrar *Ståhl* och *Wiklund* i Stockholm, om viss ändring i 10 § alkoholistlagen;

nr 376, av herr *Gustafson* i Göteborg *m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 10, med förslag till lag om behörighet att utöva tandläkarkonsten;

nr 377, av herr *Hæggbloom*, om vissa ändringar i lagen om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet;

nr 378, av herr *Hæggbloom*, med förslag till lag om ändring i 3 § lagen om rätt till fiske;

nr 379, av fru *Ewerlöf*, om vissa åtgärder i abortförebyggande syfte;

nr 380, av herrar *Nolin* och *Larsson* i Karlstad, om ökat anslag till understöd åt kontrollföreningsverksamhet;

nr 381, av herrar *Jonsson* i Skedsbygd och *Onsjö*, om viss ändring i grunderna för tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrlägningsföretag;

nr 382, av herr *Karlsson* i Stuvsta, i anledning av Kungl. Maj:ts framställ-

ning om anslag till jordbrukets rationalisering;

nr 383, av herr *Karlsson* i Stuvsta, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond;

nr 384, av herr *Karlsson* i Stuvsta, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till reseunderstöd för studier på jordbrukets område;

nr 385, av herr *Carlsson* i Bakeröd, om höjning av statsbidragen till åtgärder till bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur; och

nr 386, av herr *Wiklund* i Stockholm, om åtgärder i syfte att bereda statsförvaltningens olika organ möjlighet till bättre »kundservice».

Dessa motioner bordlades.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 7.38 em.

In fidem
Gunnar Britth.

Tisdagen den 30 januari.

Kl. 4 em.

§ 1.

Justerades protokollen för den 23 och 24 innevarande januari.

§ 2.

Svar på fråga ang. åtgärder mot svenska medborgare, som genom fylleri eller brottsliga eller i annat avseende klandervärda handlingar utomlands misskrediterat det svenska namnet.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Chefen för inrikesdepartementet, herr statsrådet **MOSSBERG**, som anförde: Herr talman! Herr Dickson har frågat mig om jag kan finna någon rättsligt framkomlig väg för att, exempelvis genom att för kortare eller längre tid återkalla vederbörandes pass, näpsa sådana svenska medborgare som genom fylleri eller brottsliga eller i annat avseende klandervärda handlingar utomlands misskrediterat det svenska namnet, och om det i så fall kan förväntas att jag kommer att föreslå bestämmelser eller anvisningar i sådan riktning.

Svar på fråga ang. åtgärder mot svenska medborgare, som genom fylleri eller brottsliga eller i annat avseende klandervärda handlingar utomlands misskrediterat det svenska namnet.

Som svar ber jag att få anföra följande:

Den form av ingripande, som herr Dickson närmast åsyftar, är att återkalla vederbörandes pass. I den gällande passkungörelsen finnas åtskilliga bestämmelser om återkallelse av pass. Förutsättningarna härför hänföra sig emellertid i allmänhet till passinnehavarens förhållanden i Sverige. Då ett pass återkallas beror detta alltså regelmässigt på att det anses vara ett inre svenskt intresse, att innehavaren hindras att resa ut ur riket. Under år 1950 återkallades 265 pass. En undersökning, som jag låtit företaga, visar att ingen av dessa återkallelser grundats på sådana förhållanden, som berörts av herr Dickson.

Att införa särskilda återkallelsegrunder, som täcka de av herr Dickson avsedda fallen, är enligt min mening icke lämpligt. Det skulle ju bl. a. förutsätta någon slags allmän registrering av utomlands begångna brott eller vanhedrande handlingar, såvida man icke ville agera helt slumpvis endast med anledning av förseelser, som tillfälligtvis, t. ex. genom meddelanden i tidningspressen eller från svenska representanter utomlands, kommit till myndigheternas kännedom. Att ordna med en registrering av utomlands begångna förseelser är knappast tänkbart. Det skulle dessutom fordra en administrativ apparat, som icke står i någon som helst proportion till vad man ville vinna med anordningen.

Under åberopande av det anförda får jag meddela, att jag icke har för avsikt att vidtaga några åtgärder i det syfte, som herr Dickson berört.

Härefter yttrade

Herr DICKSON: Herr talman! Jag ber att till herr inrikesministern få fram-

föra mitt tack för de upplysningar han givit i anledning av min fråga.

Jag förstår mycket väl att det är nästan omöjligt att realisera den tankegång, som har legat bakom min fråga. Den har, som naturligtvis inrikesministern förstår, dikterats av den uppfattningen, att om människor resa utomlands få de betraktas mer eller mindre som representanter för begreppet Sverige och svenska folket. Det är då nödvändigt att de känna det ansvar, som ligger på dem individuellt varje gång de resa utomlands. Det är ju tråkigt om folk bär sig illa åt hemma, men jag tycker att det är värre om de resa ut och ha den känslan, att bara de komma ifrån den kontroll, som svenska tidningar och svensk allmän opinion utöva, kunna de känna sig fria att göra snart sagt vad som helst, någonting som då nedsätter det svenska namnet som sådant.

Då jag framställde min fråga tänkte jag i första hand på vårt grannland Danmark, där jag vet att det ofta förekommer att svenskar uppföra sig drulligt. De komma t. ex. raglande ner till sista färjan, och det är en ganska tråkig syn. Det har då föresvävat mig, att man åtminstone stickprovvis någon gång skulle kunna företa en kontroll på färjan, och är det då någon, som särskilt har visat sig ovärdig att representera det svenska namnet utomlands, skulle han kunna få någon tillrättavisning, t. ex. i den form som jag antytt.

Jag förstår emellertid att ingenting är att göra åt saken, och med kännedom om inrikesministerns noggrannhet förutsätter jag, att det nog är outförbart att få till stånd någon bestämmelse, som skulle kunna fungera på ett tillfredsställande sätt.

Jag har efter detta ingenting att tillägga. Det är ju möjligt att efter de deklARATIONER som avgivits och den lilla föreställning, som med anledning av

Svar på fråga ang. åtgärder mot svenska medborgare, som genom fylleri eller brottsliga eller i annat avseende klandervärda handlingar utomlands misskrediterat det svenska namnet.

denna angelägenhet har ägt rum här i dag, uppmärksamheten fästs en smula på själva sakförhållandet och att en eller annan utlandsresenär kommer att känna ett något större ansvar, då han lämnar Sveriges kust och beger sig ut för att representera Sverige i främmande land.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 3.

Föredrogos var för sig följande Kungl. Maj:ts å bordet vilande propositioner; och hänvisades därvid till behandling av lagutskott propositionen nr 24, med förslag till lag angående ändring i lagen den 17 juni 1948 (nr 329) om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet, m. m.; samt

till jordbruksutskottet propositionen nr 27, angående överlåtelse av vissa staten tillhöriga anläggningar för ön Vens elektrifiering.

§ 4.

Föredrogos var efter annan följande på kammarens bord liggande motioner; och remitterades därvid

till konstitutionsutskottet motionerna:
nr 225 av herrar *Mårtensson* i Uddevalla och *Andersson* i Malmö;
nr 226 av herr *Håstad m. fl.*;
nr 227 av fröken *Vinge* och herr *Nihlfors*; och
nr 228 av herr *Jansson* i Aspeboda;
till statsutskottet motionerna:
nr 229 av herr *Birke m. fl.*;
nr 230 av herrar *Hægglom* och *Nordkvist*;
nr 231 av herrar *Hjalmarson*, *Hedlund* i Rådom och *Ohlin*;
nr 232 av herr *Sehlstedt m. fl.*;
nr 233 av herrar *Lager* och *Karlsson* i Stuvsta;
nr 234 av herr *Lundberg*;
nr 235 av herr *Widén m. fl.*;

nr 236 av fröken *Ager m. fl.*;
nr 237 av herr *Nestrup m. fl.*;
nr 238 av herrar *Dickson* och *Bracouier*;
nr 239—241 av herr *Nestrup m. fl.*;
nr 242 av herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*;
nr 243 av herr *Bergstrand m. fl.*;
nr 244 av herr *Kristensson* i Osby *m. fl.*;
nr 245 av herr *Widén m. fl.*;
nr 246 och 247 av herr *Severin m. fl.*;
nr 248 av fru *Hellström* och fröken *Wetterström*;
nr 249 och 250 av fröken *Elmén m. fl.*;
nr 251 av herr *Wallentheim*;
nr 252 av fröken *Höjer m. fl.*;
nr 253 av fröken *Liljedahl m. fl.*;
nr 254 av herr *Hjalmarson m. fl.*;
nr 255 av herr *Braconier* och fru *Hellström*;
nr 256 av herrar *Dickson* och *Edström*;
nr 257 av herr *Nordkvist m. fl.*;
nr 258 av fröken *Elmén m. fl.*;
nr 259 av herrar *Nilsson* i Göteborg och *Mårtensson* i Uddevalla;
nr 260 av herrar *Edström* och *Hagberg* i Malmö;
nr 261 av herrar *Birke* och *Hjalmarson*;
nr 262 av herrar *Dickson* och *Birke*;
nr 263 av herr *Stjärne m. fl.*; och
nr 264 av herr *Ohlin m. fl.*;
till bankoutskottet motionen
nr 265 av herr *Edström*;
till statsutskottet motionerna:
nr 266 av herr *Holmberg*;
nr 267 av herrar *Utult* och *Johnsson* i Kastanjegården;
nr 268 av herr *Nolin m. fl.*;
nr 269 av herr *Jansson* i Aspeboda *m. fl.*;
nr 270 av herr *Utult m. fl.*;
nr 271 av herr *Nihlfors m. fl.*;
nr 272 av herr *Ericsson* i Näs;

nr 273 av herr *Björklund*;
 nr 274 av herr *Nihlfors m. fl.*;
 nr 275 av herr *Wirtén m. fl.*;
 nr 276 av fröken *Wetterström* och
 herr *Bergstrand*;

nr 277 av herr *Lindberg*; och
 nr 278 av fröken *Elmén m. fl.*;

till bevillningsutskottet motionerna:
 nr 279 av herr *Häckner m. fl.*;

nr 280 av herr *Nihlfors*;

nr 281 av herrar *Dickson* och *Brac-*
nier;

nr 282 av herr *Braconier m. fl.*; och
 nr 283 av herrar *Jansson* i Kalix och
Gavelin;

till bankoutsittet motionerna nr
 284 och 285 av herr *Hjalmarson m. fl.*;

till behandling av lagutskott motio-
 nerna:

nr 286 av herr *Ståhl*;

nr 287 av herr *Hellbacken m. fl.*;

nr 288 av herrar *Jansson* i Aspeboda
 och *Persson* i Norrby;

nr 289 av herr *Jansson* i Aspeboda
m. fl.;

nr 290 av herrar *Lindström* och *Ja-*
cobson i Vilhelmina;

nr 291 och 292 av herr *Ohlin m. fl.*;

nr 293 av herr *Pettersson* i Dahl;

nr 294 av herr *Svensson* i Stenkyrka
m. fl.;

nr 295 av herr *Ericsson* i Näs; och

nr 296 av herr *Eriksson* i Sandby;

till statsutskottet motionen nr 297 av
 herr *Dahlgren*;

till behandling av lagutskott motio-
 nerna:

nr 298 av herr *Dahlgren*; och

nr 299 av herr *Hjalmarson m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 300 av herr *Hedlund* i Rådom
m. fl.;

nr 301 av herr *Jonsson* i Skedsbygd
m. fl.;

nr 302 av herr *Wirtén m. fl.*;

nr 303 av herr *Jacobsson* i Igelsbo
m. fl.;

nr 304 av herr *Johnsson* i Kastanje-
 gården *m. fl.*;

nr 305 av herr *Antby m. fl.*;

nr 306 av herr *Hedlund* i Rådom
m. fl.;

nr 307 av herrar *Andersson* i Tungel-
 sta och *Lindström*;

nr 308 av herrar *Hæggblom* och *Pet-*
tersson i Dahl; och

nr 309 av herr *Hedlund* i Östersund
m. fl.;

till andra kammarens allmänna be-
 redningsutskott motionerna:

nr 310 av fröken *Elmén m. fl.*;

nr 311 av herr *Håstad m. fl.*;

nr 312 av herr *Nolin m. fl.*; och

nr 313 av herrar *Håstad* och *Braco-*
nier;

till statsutskottet motionen nr 314 av
 herrar *Häckner* och *Gustafson* i Göte-
 borg;

till utrikesutskottet motionerna nr
 315 och 316 av herr *Johansson* i
 Stockholm *m. fl.*;

till konstitutionsutskottet motionerna:

nr 317 av herr *Håstad*; och

nr 318 av herrar *Larsson* i Luttra
 och *Nilson* i Spånstad;

till statsutskottet motionerna:

nr 319 av herrar *Edström* och *Braco-*
nier;

nr 320 av herr *Rubbestad m. fl.*;

nr 321 av herr *Håstad m. fl.*;

nr 322 av herr *Ståhl m. fl.*;

nr 323 av fröken *Wetterström m. fl.*;

nr 324 av herr *Malmberg* i Stockholm
m. fl.;

nr 325 av herr *Wiklund* i Stockholm
m. fl.;

nr 326 av herr *Hjalmarson*;

nr 327 och 328 av herr *Hagberg* i Lu-
 leå *m. fl.*;

nr 329 av herr *Lindberg m. fl.*;

nr 330 av herr *Nihlfors*;

nr 331 av herr *Gustafson* i Göteborg
 och fröken *Elmén*;

nr 332 av herr *Braconier*;

nr 333 av fröken *Vinge*;

nr 334 av herr *Widén m. fl.*;

nr 335 av fröken *Höjer m. fl.*;

nr 336 av herr *Wiklund* i Stockholm *m. fl.*;

nr 337 och 338 av herrar *Pettersson* i Dahl och *Olsson* i Mellerud;

nr 339 av fröken *Wetterström*;

nr 340 av fröken *Wetterström* och herr *Bergstrand*;

nr 341 av herr *Dahlgren*;

nr 342 av herr *Onsjö m. fl.*; och

nr 343—345 av herr *Wiklund* i Stockholm *m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionen nr 346 av herr *Hæggblom*;

till bankoutskottet motionen nr 347 av herrar *Edström* och *Birke*;

till statsutskottet motionerna:

nr 348 av herr *Sjölin*;

nr 349 av herrar *Kollberg* och *Gustafson* i Göteborg;

nr 350 av herrar *Nolin* och *Nilsson* i Bästekille;

nr 351 av herr *Nolin m. fl.*;

nr 352 av herrar *Bergstrand* och *Nordkvist*;

nr 353 av herr *Nihlfors m. fl.*;

nr 354 av herrar *Håstad* och *Johnsson* i Stockholm;

nr 355 av herr *Henriksson*;

nr 356 av herrar *Hjalmarson* och *Ståhl*; och

nr 357 av fru *Sandström*;

till andra kammarens allmänna beredningsutskott motionen nr 358 av herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

nr 359 av herr *Malmborg* i Stockholm; och

nr 360 av fröken *Höjer*;

till bevillningsutskottet motionerna:

nr 361 av herr *Ohlin m. fl.*;

nr 362 av herr *Dickson m. fl.*;

nr 363 av herr *Johnsson* i Stockholm;

nr 364 av herr *Edström*;

nr 365 av herr *Nilson* i Spånstad *m. fl.*; och

nr 366 av herr *Hæggblom m. fl.*;

till bankoutskottet motionerna:

nr 367 av herr *Ohlin m. fl.*; och

nr 368 av herr *Karlsson* i Stuvsta *m. fl.*;

till statsutskottet motionen nr 369 av herr *Ohlin m. fl.*;

till andra kammarens allmänna beredningsutskott motionen nr 370 av herr *Johnsson* i Stockholm;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 371 av herr *Wiklund* i Stockholm;

nr 372 av herr *Johnsson* i Stockholm;

nr 373 av herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.*;

nr 374 av herr *Ståhl* och fru *Gärde Widemar*;

nr 375 av herrar *Ståhl* och *Wiklund* i Stockholm;

nr 376 av herr *Gustafson* i Göteborg *m. fl.*; och

nr 377 och 378 av herr *Hæggblom*;

till andra kammarens allmänna beredningsutskott motionen nr 379 av fru *Ewerlöf*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 380 av herrar *Nolin* och *Larsson* i Karlstad;

nr 381 av herrar *Jonsson* i Skedsbygd och *Onsjö*;

nr 382—384 av herr *Karlsson* i Stuvsta; och

nr 385 av herr *Carlsson* i Bakeröd; samt

till andra kammarens allmänna beredningsutskott motionen nr 386 av herr *Wiklund* i Stockholm.

§ 5.

Föredrogs, men bordlades åter konstitutionsutskottets memorial nr 1.

§ 6.

Föredrogs den av fröken *Öberg* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet angående viss ändring av sjukkasselagen.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 7.

Interpellation med anledning av att utlänningskommissionen avslagit ansökningar om svenskt visum för tolv delegater till Demokratisk ungdoms världsfederations konferens i Stockholm.

Ordet lämnades på begäran till

Herr JOHANSSON i Stockholm, som anförde: Herr talman! I samband med statsminister Tage Erlanders tal i Konserthuset den 26 januari refererades och antogs ett gemensamt manifest för de nordiska socialdemokratiska partierna och landsorganisationerna. Tionde punkten i detta manifest inleddes med orden:

»Det är en väsentlig förutsättning för fred och goda mellanfolkliga förbindelser, att folken få möjlighet att lära känna varandra och att alla hinder för fria kommunikationer avlägsnas.»

Samma dag som statsministern höll sitt tal vägrade en regeringen underordnad institution, nämligen utlänningskommissionen, svenskt visum för tolv ungdomsledare från Kina, Tyskland, Tjeckoslovakien, Polen, Ungern, Bulgarien och Rumänien. Ingen som helst motivering anfördes för denna vägran. De tolv hade i sina ansökningar meddelat, att de i sin egenskap av exekutivmedlemmar och delegater i Demokratisk ungdoms världsfederation hade för avsikt att delta i ett internationellt sammanträde, till vilket svenska kommittén av DUV hade utfärdat inbjudan och vilket skulle ha hållits i Stockholm den 7—10 februari. På grund av Sveriges visumvägran kan detta möte icke avhållas i Stockholm utan måste sannolikt flyttas till ett land, som tillåter fria kommunikationer för delegater till internationella sammankomster i syfte att bevara världens fred.

Ansökningarna ha visserligen prövats individuellt, men då samtliga tolv avslagits, måste detta betecknas som en

generell visumvägran av politiska grunder. Man kan också utgå ifrån att det förmodligen varit av politiska skäl, som utlänningskommissionen särskilt förhört sig i utrikesdepartementet. Utrikesdepartementet har låtit meddela DUV-kommittén, att det icke hade någon principiell invändning mot beviljande av visum. Borde inte utrikesdepartementet, som väl får antas besitta den större sakkunskapen beträffande det utrikespolitiska läget, ha informerat utlänningskommissionen om eventuella principiella och politiska hinder för visering, därest några sådana i verkligheten funnits.

Under hand har från kommissionen förekommit antydningar att visum vägrats på grund av det spända politiska läget. Det bör observeras att beslutet är av samma art som den engelska regeringens visumvägran för delegaterna till den planerade världsfredskongressen i Sheffield och den franska regeringens avvisningsåtgärder mot ledningen för Fackliga världsfederationen, Demokratisk ungdoms världsfederation och Kvinnornas demokratiska världsförbund. Enligt vår mening borde det spända politiska läget i stället vara en särskild anledning för Sverige att medverka till varje strävan, som avser att rädda världens fred, skapa respekt för Förenta Nationernas stadga och avspänning och vänskapliga förbindelser mellan folken. Ett portförbud mot konferenser med dessa syften, verkställd genom en omfattande visumvägran, står i en skärande motsättning till statsministerns tal i Konserthuset om »vikten av att folken få lära känna varandra och att världen blir fri och öppen» och till den nordiska socialdemokratiens gemensamma manifest.

I anledning av det anförda anhåller jag om andra kammarens tillstånd att till hans excellens statsministern få framställa följande interpellation:

Av vilken anledning har en regering underordnad institution, nämligen utlänningskommissionen, utan angiven

Interpellation ang. rationaliseringen av den civila statsförvaltningen m. m.

motivering avslagit ansökningar om svenskt visum för tolv delegater till Demokratisk ungdoms världsfederations planerade konferens i Stockholm?

Denna anhållan bordlades.

§ 8.

Interpellation ang. rationaliseringen av den civila statsförvaltningen m. m.

Herr von SETH erhöll på begäran ordet och yttrade: Herr talman! Den 23 maj 1947 fick statsrådet Danielson av Kungl. Maj:t i uppdrag att inom regeringen handlägga frågor rörande rationalisering av den civila förvaltningen. Man emotsåg med största förväntan de resultat i form av minskning av stats-tjänstemännens antal, decentralisering av beslutanderätten, ökad hänsyn till affärsmässiga principer, förenkling av författningar och lagar, vilka reglera förhållandet mellan de enskilda och staten etc., som en dylik rationaliseringsaktion skulle komma att leda till. Resultaten läto emellertid vänta på sig, och när frågan om vad som åtgjorts i kampen mot Krångel-Sverige aktualiserades i denna kammare i en av herr Falla i januari 1948 till statsrådet Danielson riktad interpellation, framgick av interpellationssvaret och den därefter följande debatten, att några för gemene man påtagliga och väsentliga förbättringar knappast åstadkommits.

Statsrådet Danielson hade visserligen genom att låta utsända ett cirkulär till ett femtiotal centrala statsmyndigheter samt länsstyrelserna och domkapitlen låtit undersöka möjligheterna av ett snabbare och enklare förvaltningsförfarande, men denna undersökning hade i stort sett endast lett till att ett flertal utredningar och kommittéer tillsatts, vilka fått i uppdrag att på speciella områden undersöka möjligheterna av och framlägga förslag till organisatoriska förbättringar inom statsförvaltningen. Slutstenen i dessa utredningar utgjorde 1949 års rationaliseringsutredning, vil-

ken enligt direktiven hade »att närmare överväga samtliga förhållanden, som kunna ha betydelse för frågan om effektivisering av rationaliseringsverksamheten inom statsförvaltningen».

I årets statsverksproposition framlägges en kortfattad sammanställning över de resultat och förslag de olika kommittéernas arbete utmynnat i. Av denna synes emellertid framgå, att dessa väsentligen betraktat rationaliseringsverksamheten ur rent teoretiska synpunkter. Praktiska och konkreta förslag till förenkling av administrationen och lagstiftning ha varit betydligt sparsammare än långa och ingående lamentationer över svårigheterna att över huvud taget bedriva något rationaliseringsarbete.

En viss decentralisering av beslutanderätten från Kungl. Maj:t till underordnade myndigheter har emellertid genomförts, bl. a. på grundval av decentraliseringsutredningens förslag. Sålunda redovisar statsrådet Danielson i den förut omnämnda promemorian, att ett stort antal ämnesgrupper, motsvarande omkring 10 000 ärenden per år eller ungefär en fjärdedel av antalet tidigare på Kungl. Maj:t ankommande ärenden, överflyttats från Kungl. Maj:t till underordnade myndigheter. En dylik rationaliseringsåtgärd, vilken i och för sig är ett steg i rätt riktning, mister emellertid väsentligt i värde när man betänker, att den icke synes ha medfört någon som helst inskränkning av personalen i Kungl. Maj:ts kansli. I stället för den naturliga minskning av tjänstemännens antal, vilket ett borttagande av ungefär en fjärdedel av på Kungl. Maj:t tidigare ankommande ärenden bort föranleda, har det skett en ökning. En ytterligare förstärkning av statssekreteraravdelningen är dessutom förutsatt i årets statsverksproposition.

Vad beträffar den fortlöpande rationaliseringsverksamheten, d. v. s. de åtgärder som böra vidtagas för att på längre sikt skapa förutsättningar för

Interpellation ang. rationaliseringen av den civila statsförvaltningen m. m.

ökad effektivitet i rationaliseringsarbetet, har såväl 1949 års rationaliseringsutredning som trycksakskommittén och 1948 års blankettkommitté framlagt förslag om formerna för denna verksamhet. Ett särskilt rationaliseringsorgan, bildat genom sammanslagning av sakrevisionen, organisationsnämnden och statskontoret, föreslås av rationaliseringsutredningen. Det ligger något av motsatsernas löje i att en utredning, vilken har till uppgift att söka åstadkomma en förenkling av statsverksamheten, föreslår inrättande av ett rationaliseringsorgan i form av ett ämbetsverk, där stor risk måste föreligga för en ytterligare byråkratisering. Även vad beträffar kommittéväsendet ha de sakkunniga föreslagit inrättande av ett nytt s. k. samordningsorgan, vilket bl. a. skulle ha till uppgift att biträda departementen med granskning av utkast till direktiv för nya kommittéer etc. Det anmärkningsvärda i dessa olika förslag är, att medan man rekommenderar inrättande av nya verk och organ, vilket naturligen innebär en ökning av kostnader och personal inom administrationen, man icke på något sätt söker beräkna eller ens påvisa de besparingar inrättandet av dessa nya institutioner borde medföra.

Den del av rationaliseringsverksamheten, vilken syftar till en förenkling och ett omarbetande av författningar och andra föreskrifter, vilka reglera förhållandet mellan de enskilda och de statliga myndigheterna, har i stort sett helt förbigåtts av statsrådet Danielson. Denna del av rationaliseringsverksamheten är emellertid en av de väsentligaste, om man vill åstadkomma ett enklare och smidigare förhållande mellan myndigheterna och allmänheten. I synnerhet de i administrativ ordning utfärdade författningarna och föreskrifterna, vilka äro mönster av detaljreglering, te sig nämligen ofta helt ofattbara och onödiga för de enskilda medborgarna.

Man finner således att det fortfarande på flertalet områden föreligger ett stort behov såväl av rationaliseringsåtgärder vad avser de förvaltande organens organisation, arbetsmetoder, tekniska utrustning m. m. som av åtgärder, vilka leda till förenkling av lagstiftning och andra föreskrifter varigenom den statliga verksamheten regleras.

Bestämmelserna som gälla för försäljning av sprit och maltdrycker äro till stor del synnerligen komplicerade samt i många fall ägnade att väcka irritation eller utmana löjet. På detta område anmäler sig behovet av förbättringar fortfarande med utomordentlig styrka.

Det av centraliseringsutredningen påpekade men ännu ej ändrade förfarandet vid kommunal indelningsändring kan tagas såsom ett exempel på den krångliga tjänstevägsbehandlingen av ett ärende.

Regleringen av byggnadsväsendet är utan tvekan fortfarande ett av de krångligaste avsnitten inom svensk lagstiftning och svensk administration. Statens tydligt ådagalagda vilja att reglera byggnadsverksamheten in i minsta detalj har medfört en splittring av byggnadsärendenas handläggning på ett stort antal myndigheter, varigenom byggnadsverksamheten allvarligt hämmas och fördröjts. Det erfordras t. ex. icke mindre än omkring 130 handlingar för att få bygga ett eget hem. Det är således i hög grad angeläget att en förenkling i enlighet med något av de från byggnadshåll framställda förslagen kommer till stånd.

Priskontrollens meddelanden, vilka för tillfället äro synnerligen aktuella, ha sedan 1941 då priskontrollen infördes icke undergått någon som helst förändring i vad gäller meddelandenas utformning och oerhörda detaljrikedom. Det är fortfarande för dem som beröras därav praktiskt taget omöjligt att tolka dessa meddelanden.

Under återopande av vad jag ovan anfört anhåller jag om andra kamma-

Interpellation ang. rationaliseringen av den civila statsförvaltningen m. m.

rens tillstånd att till hans excellens herr statsministern få rikta följande frågor:

1. Har statsrådet Danielson slutfört sitt uppdrag såsom rationaliseringsak-kunnig inom regeringen?

2. Har Kungl. Maj:t för avsikt att låta verkställa någon utredning om möjlig-heterna att åstadkomma en genomgri-pande förenkling av de författningar rörande förhållandet mellan allmänhe-ten och myndigheterna som utgöra den egentliga grunden till att talet om »Krängel-Sverige» uppkommit?

Denna anhållan bordlades.

§ 9.

Anmälades, att följande Kungl. Maj:ts propositioner tillställts kammaren, näm-ligen:

nr 28, angående godkännande av en mellan Sverige och Norge träffad över-enskommelse om fiskeriförhållandena i vissa till Sverige och Norge hörande vattenområden; och

nr 29, med förslag till lag om änd-rad lydelse av 60 och 193 §§ utsök-ningslagen.

Dessa propositioner bordlades.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här-efter kl. 4.19 em.

In fidem

Gunnar Britth.

Onsdagen den 31 januari.

Kl. 2 em.

§ 1.

Justerades protokollet för den 25 in-nevarande januari.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren in-komna läkarintyg:

Härmed intygas, att fru Hildur Hum-la, som lider av influensa epidemica + asthma bronchiale, på grund av sjuk-dom är förhindrad inställa sig i Sveri-ges riksdag före den 12 februari 1951.

Sunne den 30 januari 1951.

G. Kreuger,
provinsialläkare.

Att Per Persson, Norrby 10, Alfta, under tiden fr. o. m. 29 januari 1951 åtminstone t. o. m. den 5 februari 1951

på grund av luftrörskatarr med hög fe-ber är urståndsatt att vederbörligen up-pehålla sin tjänst, intygas.

Alfta den 29 januari 1951.

Richard Allard,
leg. läkare.

Kammaren beviljade fru Humla och herr Persson i Norrby ledighet från riksdagsgöromålen tills vidare, fru Humla från och med den 30 och herr Persson i Norrby från och med den 29 innevarande januari.

§ 3.

Föredrogos var för sig följande Kungl. Maj:ts å bordet vilande propo-sitioner; och hänvisades därvid

till utrikesutskottet propositionen nr 28, angående godkännande av en mel-

lan Sverige och Norge träffad överenskommelse om fiskeriförhållandena i vissa till Sverige och Norge hörande vattenområden; och

till behandling av lagutskott propositionen nr 29, med förslag till lag om ändrad lydelse av 60 och 193 §§ utsökningslagen.

§ 4.

Föredrogs den av herr *Johansson* i Stockholm vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan, att få framställa interpellation till hans excellens herr statsministern med anledning av att utlänningskommissionen avslagit ansökningar om svenskt visum för tolv delegater till Demokratisk ungdoms världsfederations konferens i Stockholm.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 5.

Föredrogs den av herr *von Seth* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till hans excellens herr statsministern, angående

rationaliseringen av den civila statsförvaltningen m. m.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 6.

Föredrogs konstitutionsutskottets memorial nr 1, i anledning av andra kammarens remiss av motion nr 37 av herrar von Friesen och Nilsson i Göteborg om riksdagspension åt förre riksdagsledamoten A. N. Sjöström.

Memorialet lades till handlingarna, och beslöt kammaren hänvisa motionen till bankoutskottet.

§ 7.

Anmälades, att Kungl. Maj:ts proposition, nr 32, angående användning av medel ur postverkets understödskassa för bidrag till viss semesterhemsverksamhet tillställts kammaren.

Denna proposition bordlades.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 2.04 em.

In fidem
Gunnar Britth.